

Слободян Наталія Ярославівна¹,
кандидат економічних наук, доцент кафедри
економіки і права Навчально-наукового
інституту економіки і управління
Левченко Юлія Григорівна¹,
кандидат економічних наук, доцент кафедри
економіки і права Навчально-наукового
інституту економіки і управління
Слободян Володимир Ярославович¹,
кандидат наук з державного управління, доцент
кафедри економіки і права Навчально-наукового
інституту економіки і управління
¹Національний університет харчових технологій

Slobodian Nataliia¹, PhD in Economics, Associate
Professor of Department of Economic and Law of the
Institute of Economics and Management
<https://orcid.org/0000-0002-7788-6060>
Levchenko Yuliia¹, PhD in Economics, Associate
Professor of Department of Economic and Law of the
Institute of Economics and Management
<https://orcid.org/0000-0002-1879-7770>
Slobodian Volodymyr¹, PhD in Public Administration,
Associate Professor of Department of Economic and
Law of the Institute of Economics and Management,
<https://orcid.org/0000-0003-2503-703X>
¹National University of Food Technologies

ІННОВАЦІЇ У ПОДАТКОВІЙ ПОЛІТИЦІ: СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ INNOVATIONS IN THE TAX POLICY: A STRATEGIC APPROACH TO BUSINESS DEVELOPMENT

Слободян Н. Я., Левченко Ю. Г., Слободян В. Я.
Інновації у податковій політиці: стратегічний
підхід до розвитку бізнесу. *Український журнал
прикладної економіки та техніки*.
2025. Том 10. № 1. С. 140 – 145.

Slobodian N., Levchenko Y., Slobodian V. Innovations
in the tax policy: a strategic approach
to business development. *Ukrainian Journal of
Applied Economics and Technology*.
2025. Volume 10. № 1, pp. 140 – 145.

Мета дослідження передбачала визначення основних напрямів стратегічної підтримки бізнесу шляхом надання державних податкових преференцій та підтримки інноваційної діяльності. Методикою дослідження слугував бібліографічний метод, який на базі існуючих здобутків вчених дав можливість проаналізувати та встановити зв'язок існуючої ситуації та проблем щодо інноваційного розвитку бізнесу; сукупність методів емпіричного дослідження, дозволили систематизувати та оцінити сучасні тренди у забезпеченні інноваційного розвитку та податкових змін з метою стимулювання розвитку бізнесу; графічний метод подання даних забезпечив наочне уявлення обробленого матеріалу. Одним із показників інноваційного розвитку держави є сукупність міжнародних вимірників: Глобальний індекс конкурентоспроможності талантів, Глобальний індекс стійкої конкурентоспроможності, Глобальний індекс інновацій, Зведений Інноваційний Індекс. На жаль, сучасний стан економіки не дає можливості використати існуючий потенціал, тому значення даних індикаторів протягом 2015-2022 рр. майже не змінилось. Рівень інноваційного розвитку має базуватися на ефективній законодавчій базі. Одна, сучасні виклики, що стоять перед державою, не вирішені через законодавчу базу (особливо шляхом податкового стимулювання). Можливою новацією може стати імплементація міжнародного досвіду податкового стимулювання через податкові інструменти (податкові канікули, прискорена амортизація, податковий кредит, зменшення ставки податку на прибуток, інвестиційна податкова знижка). В Україні розроблені відповідні проекти законів України щодо підтримки та розвитку інноваційної діяльності підприємств у 2015 р. й 2022 р. Вони містять повний перелік необхідних дій та механізмів реалізації, однак досі не пройшли відповідного розгляду на законодавчому рівні. Важливою віхою у стратегічному періоді може стати нова модель податкової реформи «10:10:10». В основі цього підходу лежить зменшення податків та їх ставок при скасуванні усіх існуючих пільг. Зниження кількості податків та їх оптимізація суттєво знизить податковий тягар на бізнес, що забезпечить вивід частини бізнесу з тіні, у результаті чого відбудеться зростання наповнення державного бюджету.

Ключові слова: податкова політика, податкові преференції, податкове стимулювання, податкові інновації, інноваційна діяльність, стратегічний розвиток бізнесу.

The study aimed to determine the main areas of strategic business support by providing state tax preferences and supporting innovation activities. The research methodology was a bibliographic method, which, based on the existing achievements of scientists, made it possible to analyze and establish a connection between the existing situation and problems regarding the innovative development of business; a set of empirical research methods allowed us to systematize and evaluate modern trends in ensuring innovative development and tax changes in order to stimulate business development; a graphical method of data presentation provided a visual representation of the processed material. One of the indicators of the state's innovative development is a set of international meters: Global Talent Competitiveness Index, Global Sustainable Competitiveness Index, Global Innovation Index, and Consolidated Innovation Index. Unfortunately, the current state of the economy does not allow us to use the existing potential. Therefore, the value of these indicators during 2015-2022 has almost not changed. The level of innovative development should be based on an adequate legislative framework. However, the state's current challenges have not been resolved through the legislative framework, primarily through tax incentives. A possible innovation could be implementing international experience in tax incentives through tax instruments (tax holidays, accelerated depreciation, tax credit, reduction of the income tax rate, investment tax deduction). In Ukraine, relevant draft laws have been developed to support and develop innovative activities of enterprises in 2015 and 2022. They contain a complete list of necessary actions and implementation mechanisms but have not yet undergone appropriate consideration at the legislative level. The new tax reform model "10:10:10" may be an important milestone in the strategic period. This approach's basis is reducing taxes and their rates while canceling all existing benefits. Reducing and optimizing the number of taxes will significantly reduce the tax burden on businesses, which will ensure the withdrawal of part of the business from the shadows. As a result, the state budget will increase.

Keywords: tax policy, tax preferences, tax incentives, tax innovations, innovation activity, strategic business development.

Вступ

Український бізнес знаходиться у несприятливому економіко-правовому положенні. Військові дії на території країни віднімають більшу частину коштів державного бюджету. Інноваційний розвиток багатьох підприємств різних видів економічної діяльності переконливо свідчить, що частка витрат на НДДКР від ВВП мають тенденцію до зменшення: 2022 р. – 0,33%, 2010 р. – 0,8%. Це означає неспроможність уряду забезпечити перехід економіки на новий рівень розвитку, використовуючи інструменти податкового стимулювання. Самі ж підприємства не мають достатніх наявних фінансових ресурсів, необхідних для ведення операційної та збутової діяльності та проведення організаційно-технічних заходів щодо покращення ситуації у техніко-технологічному забезпеченні. Тому дуже важливим залишається удосконалення існуючої системи податкового стимулювання та державної підтримки (особливо у стратегічному аспекті).

Питання інноваційної підтримки бізнесу шляхом надання державних податкових преференцій досліджуються науковцями та фахівцями. Серед цієї когорти можна виділити здобутки таких авторів як: Мединська Т.В. та Черевата Р.Ю. [1], Гавриленко Н. В. та Грищенко О. В. [2], Гомон М.В. [3], Богер О. В. [4], Чинчик А. А. [5], Нейков С.О. [6], Нікітішин А. та Пасічний М. [7], Побережець О. В. й Філатова М. О. [8] та інших дослідників.

У дослідженні Мединської Т.В. та Череватої Р.Ю. [1] здійснено оцінку та подано порівняльну характеристику систем податкового стимулювання в Україні та Польщі. Наведено основні нормативно-правові документи, спрямовані на підвищення ефективності інвестиційної та інноваційної активності, що сприятиме активізації бізнесу та поліпшенню економічної ситуації в Україні. Зокрема, важливо дотримуватися політики ЄС, що сприятиме інтеграції вітчизняної економіки до регламентів ЄС, та, можливо, у подальшому забезпечить вступ України до ЄС.

Продовжуючи наукові дослідження Мединської Т.В. та Череватої Р.Ю., Гомон М.В. [3] додає міжнародний досвід податкового стимулювання інноваційної активності в таких країнах як США, Канада, Туреччина, Греція, Франція, Угорщина, Австрія, Велика Британія, Австралія тощо. Автор виокремлює найкращі, на його думку, інструменти державної податкової політики, а саме податковий кредит, прискорена амортизація, зменшення ставки податку на прибуток, податкові канікули, інвестиційна податкова знижка.

Побережець О. В. й Філатова М. О. [8], доповнюючи вище зазначене звернули увагу на порівнянні підходів щодо стимулювання інноваційної діяльності урядами України та Фінляндії. Отримані результати засвідчили достатньо низький рівень ефективності витрачених державних коштів на зазначені цілі в Україні та протилежну тенденцію в Фінляндії, де достатньо високою є ефективність та результативність проведених заходів.

Гавриленко Н. В. та Грищенко О. В. [2] своєю чергою звернули увагу на вплив державних дотацій (податкових пільг) на розвиток бізнесу в Україні. Ними зазначено, що відсутність сильних зв'язків між різними сферами, а саме науки, освіти, виробництва, сервісу, накладає негативний відбиток на функціонуванні усієї економіки нашої країни. Тому потребує загального вирішення існуюча система оновлення, модернізації та заміни технічного парку робочих машин та механізмів, устаткування для нарощування обсягів конкурентоздатної та наукоємної продукції на внутрішній та зовнішній ринки.

Богер О. В. [4], доповнюючи візію Гавриленко Н. В. та Грищенко О. В., доходить висновку, що не дивлячись на світові тенденції у сфері пожевлення економічної активності бізнесу шляхом надання податкових преференцій, уряд України демонструє відсутність бачення та стратегічного розвитку усієї економіки, оскільки ігнорує світові тенденції у цьому напрямі, що ще більше погіршує й без того низькі рейтинги українських виробників.

Чинчик А. А. [5], не дивлячись на важку економічну ситуацію в країні та загальноновизнані проблеми економічних суб'єктів господарювання, визначив основні напрями податкової політики уряду в інноваційному аспекті з виокремленням суб'єктивного, інвестиційного та інноваційно-реанімаційного напрямів.

Нейков С.О. [6] підкреслює важливість інноваційної діяльності на засадах податкового стимулювання вітчизняних промислових підприємств, що стане тригером організаційно-економічного механізму піднесення економічної активності таких суб'єктів.

Нікітішин А. та Пасічний М. [7] також додають, що існуюча парадигма податкового стимулювання бізнес-структур має лежати в основі сформованої не податкової, а інноваційної політики уряду. Такий підхід, на думку науковця, стимулюватиме проведення більш раціональних трансформацій в економіці країни, забезпечить повноцінне використання незадіяного потенціалу підприємницьких структур, й у підсумку призведе до зростання соціально-економічних показників.

Вище зазначене підкреслює сформованість теоретико-методичних та практичних аспектів у напрямі підвищення ефективності використання державних коштів в інноваційному напрямі з використанням податкового стимулювання. Однак, не дивлячись на суттєві досягнення, потребують додаткового дослідження питання стратегічного підходу до розвитку бізнесу на основі інновацій у податковій політиці.

Формулювання цілей статті

Мета дослідження – визначення основних напрямів стратегічної підтримки бізнесу шляхом надання державних податкових преференцій та підтримки інноваційної діяльності.

Методичною основою проведеного дослідження слугували бібліографічний метод, який на базі існуючих здобутків учених дав можливість проаналізувати та встановити зв'язок існуючої ситуації та проблем щодо інноваційного розвитку бізнесу; сукупність методів емпіричного дослідження, дозволили систематизувати та оцінити сучасні тренди у забезпеченні інноваційного розвитку та податкових змін з

метою стимулювання розвитку бізнесу; графічний метод подання даних забезпечив наочне уявлення обробленого матеріалу.

Виклад основного матеріалу дослідження

Інноваційний розвиток є безупинним процесом щодо підвищення рівня конкурентоспроможності продукції, підприємства та економіки країни загалом. Одним із важливих показників, що відображають досягнення в інноваційній політиці держави, є її місце у глобальних рейтингах. На сучасному етапі найпоширенішими є чотири індекси (Глобальний індекс інновацій (The Global Innovation Index) (ГІІ), Глобальний індекс стійкої конкурентоспроможності (The Global Sustainable Competitiveness Index) (ГІСК), Глобальний індекс конкурентоспроможності талантів (The Global Talent Competitiveness Index) (ГІКТ), Зведений Інноваційний Індекс (Summary Innovation Index – SII) (ЗІІ)), характеристика яких приведена у табл. 1.

Не дивлячись на те, що Україні вдалося не втратити власні досягнуті позиції, а навіть покращити їх, залишається велика кількість невіршених задач [9–12]:

– недостатньо розвинутий механізм впровадження інновацій та подальша їх комерціалізація;

– слабкий рівень підтримки інноваційної діяльності державними органами зі зниженням обсягів фінансування;

– відсутність налагоджених зв'язків між виробничими підприємствами та науково-дослідними інститутами.

Рівень фінансування інноваційного розвитку підприємств в Україні вкрай низький. З цього приводу фахівці зазначають, що при витратах на НДДКР, що не перевищують 0,9% ВВП, інновації спрямовані лише на пізнавальну функцію, а при менше 0,3% ВВП – лише соціокультурну [9].

Щодо стратегічного розвитку бізнесу важливо орієнтуватися насамперед на Закони України № 40-IV (розд. V) та № 3715-VI (ст. 3 та 4). У розд. V Закону України № 40-IV [13] має міститися інформація щодо особливостей в оподаткуванні та митному регулюванні інноваційної діяльності, однак ст. 21 та 22 скасовані й не мають ніякого стимулюючого впливу на інноваційний розвиток бізнесу. В ст. 3 та 4 Закону України № 3715-VI розкриваються аспекти формування та реалізації стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності різних сфер господарювання [14]. Більша деталізація та практична спрямованість на інноваційний розвиток у стратегічному напрямі приведено в Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року [15]. Однак однією з головних проблем, що стримує цей розвиток, є відсутність достатнього державного фінансування (у т.ч. податкових преференцій для учасників такої діяльності).

З метою покращення ситуації в області податкового стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств важливо вивчати зарубіжний досвід держав. На рис. 1 зображено основні інструменти податкового стимулювання, їх характеристика та застосування.

Деякі фахівці схильні до думки, що імплементація рекомендацій ЄС у частині податкової реформи, має відбуватися тільки після того, як завершиться війна й ще 1–2 роки потребуватиме перезавантаження податкова система країни. Далі необхідно визначитися з основними пріоритетами соціально-економічного розвитку та набором податкових інструментів та механізмів для вирішення окреслених завдань [16].

Такі потенційні можливості насправді є, однак вони на сьогодні залишаються у вигляді проектних розроблених фахівцями Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку проект Закону України «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності» ще у 2015 р., де у Розд. V «Інноваційна діяльність та інноваційна інфраструктура» в ст. 9 зазначено, що підприємства, віднесені по переліку таких, що здійснюють інноваційну діяльність, мають право користуватися податковими пільгами для реалізації інноваційного проекту відповідно до законодавства України; отримувати підтримку Фонду розвитку інновацій або Фонду регіонального розвитку інновацій; зобов'язані кошти, які звільняються від оподаткування, спрямовувати на впровадження інновацій. Далі у Розд. VI «Стимулювання та підтримка інноваційної діяльності» у ст. 20 «Державна підтримка суб'єктів інноваційної діяльності» част. 1 «Види державної підтримки суб'єктів інноваційної діяльності» наведено, що підприємства мають отримувати податкове стимулювання; фінансову, кредитну підтримку та надання гарантій; підтримку формування та розвитку інноваційної інфраструктури; формування попиту на інноваційну продукцію; інформаційну підтримку; надання освітніх послуг [17]. Авторами документу окремо пропонувався внести відповідні зміни до Податкового кодексу України в частині стимулювання інновацій. Зокрема, суб'єкти господарювання звільняються від оподаткування коштів та інших активів – для ведення лише інноваційної діяльності при реалізації інноваційних проектів, включених до реєстру таких проектів, терміном понад 1 рік; доходи від реалізації виробленої інноваційної продукції чи надання послуг мають спрямовуватися на ведення інноваційної діяльності [18].

В іншому варіанті проекту Закону України [19], підготовленого та внесеного на розгляд Верховної Ради України Кабінетом Міністрів України, у 2021 р. у розд. V «Фінансова підтримка інноваційної діяльності» в ст. 33 «Фінансово-кредитні та податкові інструменти державної підтримки у сфері інноваційної діяльності» визначено, що застосування означених інструментів має забезпечити частку щорічного зростання обсягу інноваційної промислової продукції в загальному обсязі на 0,5%. Також суб'єкти господарювання, що здійснюють інноваційну діяльність, «звільняються від сплати ввізного мита та податку на

Таблиця 1. Глобальні тренди та індекси інноваційного розвитку України

Індекси	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	Тенденції
ГІІ	49	66	76	74	91	91	66	86	↑
ГІСК	57	49	45	47	43	50	56	64	↑
ГІКТ	66	61	66	63	61	69	64	66	=
ЗІІ	34	34	36	36	33	35	35	35	↑

Джерело: побудовано з використанням даних [9]

додану вартість з наукових приладів, обладнання, запасних частин і витратних матеріалів до них, реактивів, зразків, наукової літератури в паперовому та електронному вигляді, що ввозяться в Україну для забезпечення власної наукової та науково-технічної діяльності та інноваційної діяльності (крім підакцизних товарів)» [19].

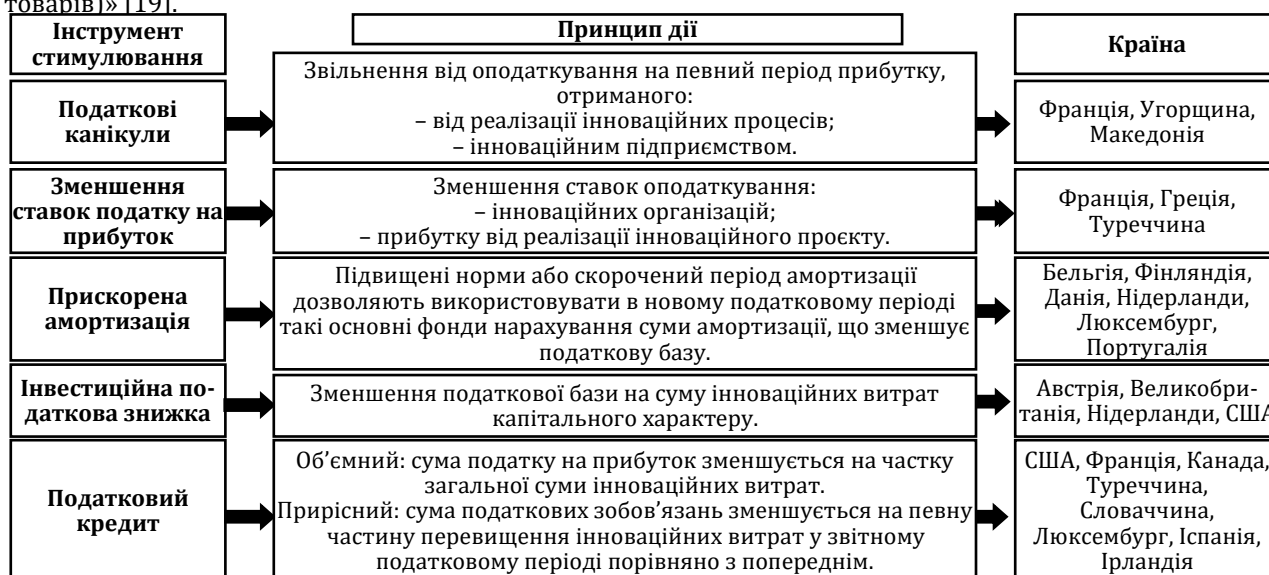

Рис. 1. Напрями підтримки інноваційної діяльності шляхом використання інструментів податкового стимулювання в країнах світу. Джерело: [3]

Ще однією новацією 2023 р. мало стати податкове реформування з метою зниження податкового тягаря та об'єднання ЄСВ, ПДФО та військового збору у єдину ставку 25%. Однак замість зазначеної моделі в офісі президента запропонували інакший підхід, що мав об'єднати податок на прибуток, ПДФО та ПДВ – у розмірі 30% [20]. Такий підхід передбачає, що кожен податок становитиме 10% («10:10:10»). Запропонована новація має скоротити кількість податків, знизити податкове навантаження на платників податків, але водночас скасувати усі пільги для ведення бізнесу (рис. 2).

Рис. 2. Модель «10:10:10». Джерело: [21] та уточнення авторів

У результаті запропонованої податкової реформи [21]:

– має з'явитися новий вид податку – податок на виведений капітал. Порівнюючи його з податком на прибуток, зазначимо що під ставку 10% підпадають тільки кошти, які підприємство виводить з обороту у якості дивідендів. Своєю чергою податок на прибуток відраховується у вигляді суми коштів, отриманих як різниця між доходами та витратами. Відбувається тестування цього податку юридичними особами через додаток «Дія City»;

– військовий збір планувалося підвищити у двічі, однак на даний момент його ріст становив більше, ніж у 3 рази;

- існуючі податки ЄСВ та ПДФО пропонується об'єднати в один податок зі ставкою у 10%;
- щодо ПДВ, то зниження ставки податку до 10%, супроводжуватиметься формуванням спеціального рахунку для відшкодування його підприємствам. Несвоєчасний його перерахунок супроводжуватиметься нарахуванням відсотків;
- планується підвищення податкових ставок екологічного податку та рентних платежів. Рівень екологічного податку сягне європейського рівня, а рентні платежі коливатимуться від кон'юнктури світових цін на корисні копалини.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Проведене дослідження показало важливість розвитку підприємництва в Україні на інноваційній основі. Важливим стимулом для розвитку підприємств є посилення державної підтримки. Одним із основних елементів такої політики має стати внесення новацій до існуючої законодавчої системи та підзаконних актів. Важливо розуміти перспективи, які відкриваються для підприємств у результаті запровадження податкової реформи на перспективу. Зниження кількості податків та їх оптимізація суттєво знизить податковий тягар на бізнес, що забезпечить вивід частини бізнесу з тіні, у результаті чого відбудеться зростання наповнення державного бюджету. Однак ймовірний запуск такої системи можливий в умовах припинення бойових дій на території України та періоду налагодження усіх систем економіки країни.

Література

1. Мединська Т.В., Черевата Р.Ю. Податкове стимулювання інноваційної діяльності в Україні та Польщі в умовах європейського вибору. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 13. С. 1149-1156. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/193.pdf.
2. Гавриленко Н. В., Грищенко О. В. Система податкового стимулювання інноваційної діяльності: стан і перспективи. *Економічний простір*. 2021. № 171. С. 73-79. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/171-13>.
3. Гомон М.В. Податкова політика держави у сфері стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 12. С. 434-438. URL: <http://global-national.in.ua/archive/12-2016/91.pdf>.
4. Богер О. В. Податкові стимули для інноваційної діяльності: втрачені можливості та перспективи. *Ефективна економіка*. 2015. № 2. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3817>.
5. Чинчик А. А. Податковий інструментарій з інноваційним функціоналом: практика та можливості застосування в Україні. *Економічний вісник*. 2022. № 1. С. 24-32. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/77.024>.
6. Нейков С.О. Податковий метод стимулювання інноваційного розвитку промислових підприємств: гідності та недоліки. *Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України: матеріали ІХ всеукр. наук.-практ. інтернет-конф.* (Одеса, 19-22 травня 2015 р.). С. 107-108. URL: <https://economics.net.ua/files/science/oblik/2015/107.pdf>.
7. Nikitishin A., Pasichnyi M. Tax stimulation of innovation activity. *Modern Engineering and Innovative Technologies*. 2022. № 2(21-02). pp. 36–39. DOI: <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2022-21-02-014>.
8. Побережець О. В., Філатова М. О. Ефективна податкова система як фактор розвитку інноваційних процесів у державі: досвід Фінляндії та України. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2023. № 22(2(54)). С. 129–138. DOI: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2023.2\(54\).297337](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2023.2(54).297337).
9. Писаренко Т.В., Куранда Т.К., Гаврис Т.В., Швед Н.Ю., Осадча А.Б., Тітаєвська Є.С., Коваленко О.В. Науково та науково-технічна діяльність в Україні у 2022 році: науково-аналітична доповідь. Київ: УкрІНТЕІ, 2023. 94 с.
10. Ніценко В.С., Цуканов О.Ю., Кравчук А.О. Проблеми використання податку на додану вартість в сучасних умовах господарювання. *Теорія та практика інноваційної економіки* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.(м. Одеса, . 29-30 вер. 2011 р.). Одеса: ГО «Центр економічних досліджень та розвитку», 2011. Ч. II. С. 121-123.
11. Ніценко В.С., Цуканов О.Ю., Кравчук А.О. Концептуальні підходи до проблеми оподаткування в Україні. *Економіко-соціальні аспекти реформування та розвитку України*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 30.09.-01.10.2011 р.). Київ: КЕНЦ, 2011. Ч. II. С. 17-21.
12. Ніценко В.С. Становлення і розвиток ринку агроконсалтингових послуг з питань реструктуризації. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: «Економіка, аграрний менеджмент та бізнес»*. 2010. Вип. 154. Частина 2. С. 197-203.
13. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.
14. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України від 08.09.2011 № 3715-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>.
15. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України; Стратегія від 10.07.2019 № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-p#Text>.
16. Швабій К. Нові реалії податкової політики України. *Економічна правда*. 2022. URL: <https://pravda.com.ua/columns/2022/10/20/692850/>.
17. Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності: Проект Закону України. 2015. Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2015/12/proekt_ZU_Pro.pdf.
18. Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо стимулювання інновацій): Проект Закону України. 2015. Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2015/12/proekt_ZU_zmini_Po.pdf.
19. Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності: Проект Закону України. 2021. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/gromadske-obgovorennya/2021/10/13/Pro.pidtrym.rozv.innov.diyal/HO.projekt.Pro.pidtrym.rozv.innov.diyal.docx&ved=2ahUKEWjapvjEh-KLAXVMJRAIHU0JKjsQFnoECAsQ AQ&usq=A0vVaw3z6kY7Q8eP0YeR196PSGIK>.

20. Мічковська Н. Податкова реформа «10-10-10»: усі деталі. *КП в Україні*. 2022. URL: <https://kp.ua/ua/economics/a654756-podatкова-reforma-10-10-10-usi-detali>.
21. Тодеренчук С. Переваги та недоліки податкової реформи "10:10:10" для бізнесу. *Економічна правда*. 2023. <https://epravda.com.ua/columns/2023/04/28/699587/>.

References

1. Medynska, T. V., & Cherevata, R. Yu. (2017). *Podatkove stymuliuvannia innovatsiinoi diialnosti v Ukraini ta Polshchi v umovakh yevropeiskoho vyboru* [Tax incentives for innovation activity in Ukraine and Poland under the conditions of European choice]. *Ekonomika i suspilstvo*, no. 13, pp. 1149–1156. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/193.pdf.
2. Havrylenko, N. V., & Hryshchenko, O. V. (2021). «The system of tax incentives for innovation activity: state and prospects». *Ekonomichniy prostir*, no. 171, pp. 73–79. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/171-13>.
3. Homon, M. V. (2016). «State tax policy in the field of stimulating innovation and investment activities». *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, no. 12, pp. 434–438. Available at: <http://global-national.in.ua/archive/12-2016/91.pdf>.
4. Boher, O. V. (2015). *Podatkovi stymuly dlia innovatsiinoi diialnosti: vtracheni mozhlyvosti ta perspektyvy* [Tax incentives for innovation activity: lost opportunities and prospects]. *Efektivna ekonomika*, no. 2. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3817>.
5. Chynchyk, A. A. (2022). «Tax instruments with innovative functionality: practice and application possibilities in Ukraine». *Ekonomichniy visnyk*, no. 1, pp. 24–32. <https://doi.org/10.33271/ebdut/77.024>.
6. Neikov, S. O. (2015). *Podatkovi metod stymuliuvannia innovatsiinoho rozvytku promyslovykh pidpriemstv: hidnosti ta nedoliky* [Tax method of stimulating industrial enterprises' innovation development: advantages and disadvantages]. In *Oblikovo-analitychne zabezpechennia innovatsiinoi transformatsii ekonomiky Ukrainy: Materialy IX vseukrainskoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii (Odesa, 19–22 travnia 2015 r.)*, pp. 107–108. Available at: <https://economics.net.ua/files/science/oblik/2015/107.pdf>.
7. Nikitishin, A., & Pasichnyi, M. (2022). Tax stimulation of innovation activity. *Modern Engineering and Innovative Technologies*, no. 2(21-02), pp. 36–39. <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2022-21-02-014>.
8. Poberezhets, O. V., & Filatova, M. O. (2023). «Effective tax system as a factor in the development of innovation processes in the state: experience of Finland and Ukraine». *Rynkova ekonomika: suchasna teoriia i praktyka upravlinnia*, no. 22(2)(54), pp. 129–138. [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2023.2\(54\).297337](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2023.2(54).297337).
9. Pysarenko, T. V., Kuranda, T. K., Havrys, T. V., Shved, N. Yu., Osadcha, A. B., Titaievska, Ye. S., & Kovalenko, O. V. (2023). *Naukova ta naukovo-tekhnichna diialnist v Ukraini u 2022 rotsi: naukovo-analitychna dopovid* [Scientific and scientific-technical activity in Ukraine in 2022: scientific-analytical report]. Kyiv: UkrINTEL, 94 p.
10. Nitsenko, V. S., Tsukanov, O. Yu., & Kravchuk, A. O. (2011). *Problemy vykorystannia podatku na dodanu vartist v suchasnykh umovakh hospodariuvannia* [Problems of using value-added tax in modern economic conditions]. In *Teoriia ta praktyka innovatsiinoi ekonomiky: Materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (Odesa, 29–30 veresnia 2011 r.)*, Part II, pp. 121–123. Odesa: NGO "Center for Economic Research and Development".
11. Nitsenko, V. S., Tsukanov, O. Yu., & Kravchuk, A. O. (2011). *Kontseptualni pidkhody do problemy opodatkuvannia v Ukraini* [Conceptual approaches to the taxation problem in Ukraine]. In *Ekonomiko-sotsialni aspekty reformuvannia ta rozvytku Ukrainy: Materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (Kyiv, 30.09–01.10.2011 r.)*, Part II, pp. 17–21. Kyiv: KENTs.
12. Nitsenko, V. S. (2010). «Formation and development of the agro-consulting services market on restructuring issues». *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Seriya: Ekonomika, ahraryni menedzhment ta biznes*, no. 154, Part 2, pp. 197–203.
13. Verkhovna Rada Ukrainy. (2002). *Pro innovatsiinu diialnist: Zakon Ukrainy vid 04.07.2002 No. 40-IV* [On innovation activity: Law of Ukraine dated 04.07.2002 no. 40-IV]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.
14. Verkhovna Rada Ukrainy. (2011). *Pro priorytetni napriamy innovatsiinoi diialnosti v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 08.09.2011 No. 3715-VI* [On priority directions of innovation activity in Ukraine: Law of Ukraine dated 08.09.2011 no. 3715-VI]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>.
15. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2019). *Pro skhvalennia Stratehii rozvytku sfery innovatsiinoi diialnosti na period do 2030 roku: Rosporiadzhennia vid 10.07.2019 No. 526-r* [On approval of the Strategy for the development of the innovation sector until 2030: Order dated 10.07.2019 No. 526-r]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-p#Text>.
16. Shvabii, K. (2022). *Novi realii podatkovoi polityky Ukrainy* [New realities of Ukraine's tax policy]. *Ekonomichna pravda*. Available at: <https://epravda.com.ua/columns/2022/10/20/692850/>.
17. Naukovo-doslidnyi instytut pravovoho zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku. (2015). *Pro pidtrymku ta rozvytok innovatsiinoi diialnosti: Proiekt Zakonu Ukrainy* [On support and development of innovation activity: Draft Law of Ukraine]. Available at: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2015/12/proekt_ZU_Pro.pdf.
18. Naukovo-doslidnyi instytut pravovoho zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku. (2015). *Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy (shchodo stymuliuvannia innovatsii): Proiekt Zakonu Ukrainy* [On amendments to the Tax Code of Ukraine (regarding innovation incentives): Draft Law of Ukraine]. Available at: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2015/12/proekt_ZU_zmini_Po.pdf.
19. Verkhovna Rada Ukrainy. (2021). *Pro pidtrymku ta rozvytok innovatsiinoi diialnosti: Proiekt Zakonu Ukrainy* [On support and development of innovation activity: Draft Law of Ukraine]. Available at: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/gromadske-obgovorennia/2021/10/13/Pro.pidtrym.rozv.innov.diyal/HO.projekt.Pro.pidtrym.rozv.innov.diyal.docx>.
20. Michkovska, N. (2022). *Podatkova reforma "10-10-10": Usi detali* [Tax reform "10-10-10": All details]. *KP v Ukraini*. Available at: <https://kp.ua/ua/economics/a654756-podatкова-reforma-10-10-10-usi-detali>.
21. Toderenchuk, S. (2023). *Perevahy ta nedoliky podatkovoi reformy "10:10:10" dlia biznesu* [Advantages and disadvantages of the "10:10:10" tax reform for business]. *Ekonomichna pravda*. Available at: <https://epravda.com.ua/columns/2023/04/28/699587/>.

Стаття надійшла до редакції 28.12.2024 р.